

MAGACIN
:
JEDAN
MODEL
ZA
SAMO-
ORGANI-
ZOVANI
KULTURNI
CENTAR

I
:
UVOD
6 — 9

MAGACIN KAO ZAJEDNIČKO DOBRO
Iva Čukić i Milica Pekić
10 — 15

fotografije

II
:
ISTORIJAT KULTURNOG CENTRA
MAGACIN
34 — 37

VREDNOSTI, PRINCIPI I
PROGRAMSKI PRIORITETI
38 — 43

UPRAVLJAČKA I ORGANIZACIONA
STRUKTURA
44 — 48

fotografije

III
:
PROSTORNI KAPACITETI
66 — 73

ZAJEDNICA
74 — 75

Kulturni centar Magacin je kulturno-društveni centar i predstavlja resurs kojim upravlja zajednica korisnika prema zajednički utvrđenim pravilima. Magacin nije definisan krutim programskim ili kustoskim konceptom, već neguje i podržava širok spektar programa savremenog stvaralaštva, kao i društveno odgovorne inicijative koje deluju u javnom interesu. Umetničke organizacije, udruženja, neformalne grupe i pojedinci (bez obzira na starosnu dob) koje deluju u skladu sa vrednostima Magacina i uslovima korišćenja, mogu koristiti resurse Magacina kako za rad i realizaciju programa u oblasti savremene umetnosti i kulture, tako i za širi spektar društvenih praksi. Magacin je kroz model otvorenog kalendara svakodnevno besplatno dostupan stotinama korisnika. Otvoreni kalendar omogućava da svi potencijalni korisnici (bez obzira da li imaju status redovnog ili novih i povremenih korisnika) imaju jednaka prava i uslove za korišćenje prostora. Iako prvenstveno orijentisan ka nezavisnoj i neformalnoj sceni, Magacin je otvoren i za saradnju sa institucijama.

U poslednjih nekoliko godina broj redovnih korisnika Magacina je naglo porastao. Prisustvo velikog broja aktivnih pojedinaca i udruženja koji realizuju svoje programe u Magacinu doprinosi očuvanju i unapređenju prostora i njegovoj sve većoj vidljivosti i značaju. Ipak, takva značajna promena u broju korisnika i aktivnosti,

donela je sa sobom nove izazove i pokazala slabosti u pojedinim aspektima upravljanja prostorom.

Iz navedenih razloga, uočena je potreba za unapređenjem postojećeg modela krajem 2018. godine, a početkom 2019. godine oformljena je i radna grupa za novi model upravljanja i korišćenja prostora. Radnoj grupi pristupili su zainteresovani korisnici prostora, i uz dve stručne saradnice započeo je četvoromesečni rad na unapređenju modela koji je obuhvatao: (1) mapiranje postojećih praksi vezanih za funkcionisanje prostora, (2) uočavanje njihovih nedostataka, (3) uključivanje svih korisnika prostora u izradu modela kroz upitnik i diskusije, (4) pronalaženje rešenja za unapređenje i izradu finalnih dokumenata koji bi definisali formate upravljanja, uslove i principe korišćenja kao i odnose koji se unutar Magacina generišu. Dakle, proces rada na modelu podrazumevao je jasno definisanje i neku vrstu formalizacije postojećih praksi i struktura koje su organski uspostavljane godinama, ali su se u formi nepisanih pravila pokazale isuviše krhke u situaciji naglog širenja kolektiva.

Fokus ove publikacije jeste na specifičnim elementima koji čine ovaj model, i daju detaljan uvid u njih, ali i pokušaj da se ovaj vid upravljanja i korišćenja resursa postavi u širi kontekst i omogući primenu znanja i iskustva za druge modele zasnovane na sličnim ili istim ambicijama. Iz tog razloga dat je osvrt na istorijat razvoja

Magacina, kao i na transformacije modela korišćenja i upravljanja, odnosno na širi društveni kontekst u okviru koga su se ove transformacije odvijale. Tekst Magacin kao zajedničko dobro ispituje prirodu Magacina u širem kontekstu različitih prostornih politika i politika upravljanja zajedničkim resursima, dok nakon toga slede materijali nastali tokom izrade unapređenog modela Magacina. Dokumentima kao što su *Programski tekst*, *Organizaciona struktura*, *Prostori* definišu se osnovne vrednosti, principi i uslovi korišćenja, principi upravljanja kao i prostorni kapaciteti Magacina. Na kraju, osnovno jezgro Magacina je zajednica korisnika te smo ovom prilikom hteli i da vam pružimo makar kratki pogled na nju.

Publikacija pred vama predstavlja rezultat zajedničkog rada, ali i želju da se подели iskustvo stečeno kroz oblikovanje i unapređenje modela upravljanja zajedničkim resursom, i omogući baza znanja za buduće prakse.

MAGACIN KAO ZAJEDNIČKO DOBRRO

Iva Čukić i
Milica Pekić

Pitanje kulturno-društvenih centara aktuelno je preko deset godina u Srbiji, a tematizovano je iz pozicije nezavisne kulturne scene koja u okviru svog delovanja povezuje i društvene fenomene i kulturnu produkciju. Upravo je važno odmah na početku naglasiti poziciju iz koje zahtev za stvaranjem ovakvih centara nastaje, jer on govori o potrebama, uslovima rada i produkcije, ali i različitim dinamikama u aktuelnim društveno-političkim uslovima.

MAGACIN : JEDAN MODEL ZA SAMOORGANIZOVANI KULTURNI CENTAR

10

Nakon raspada Jugoslavije, svaka od zemalja suočavala se sa rapidnim transformacijama političkog i ekonomskog sistema, te vrednosnog okvira i društvenih organizacija. Slom socijalizma i proces tranzicije su, sa jedne strane, doneli jačanje tržišne ekonomije i razvoj politika u cilju ostvarivanja ekonomskog rasta, a sa druge, povlačenje države iz sfere pružanja socijalnih usluga i prepuštanje istih tržišnim mehanizmima. Ova situacija nije zaobišla ni sektor kulture, gde su naročito vidljive institucionalne i vrednosne transformacije. Naime, komercijalizacija sektora kulture, kontinuirani nemar, te nepotizam, politizacija i partijsko zapošljavanje, dovelo je pre svega do urušavanja institucija, ali i samog odnosa prema kulturi kao javnom dobru. Takođe, kako Srbiju karakteriše tradicionalno-konvencionalni pristup u osmišljavanju i primeni kulturnih politika, tako ideje o inovativnim oblicima institucionalnog pluralizma i demokratičnosti u kulturnoj politici značajno izostaju. Važno je naglasiti i da polje institucionalnih delatnosti egzistira (bez obzira na kvalitet sadržaja) uglavnom, samo zato što je deo javnog sistema, čime im je opstanak (donekle) zagarantovan.

Otpor prema ovakvom odnosu nastao je upravo u polju nezavisne kulture koja je svojim delovanjem ponovo tematizovala kulturu kao konceptualno zaokruživanje različitih borbi koje se tiču svih sfera društvenog života, od uslova rada i produkcije,

11

I

preko socijalnih prava, odbrane zajedničkih dobara, do artikuliranih otpora komodifikaciji javnih usluga i karaktera javnog sektora. Ideja stvaranja centra je samim tim nastala sa ambicijom da se aktuelnim društvenim i kulturnim praksama pokrene promena u području politika, ali i samih organizacionih struktura institucija, što u svojoj realizaciji ima za cilj uspostavljanje novog sistema, programskog delovanja i načina upravljanja. Stoga je, pokretanje Magacina kao kulturno-društvenog centra, bila upravo reakcija na nametnute uslove i obrasce, i izlazak iz defanzivne pozicije koja bi predstavljala navikavanje na stečeno. Neophodno je naglasiti da je Magacin od svog nastanka prolazio kroz nekoliko transformativnih faza, koje su uključivale različita taktička opredeljenja, ali i širenje borbe na pitanja koja nužno ne moraju biti povezana sa sektorom kulture.

U tom smislu, moglo bi se reći da prvu fazu kulturnog centra Magacin, karakterišu domeni programskog delovanja i upravljanja, a reflektovala je prirodu nezavisne kulturne scene koja je programski heterogena, ali ujedinjena oko borbe za stabilne radne uslove. Upravo ta potreba za stabilnim radnim uslovima velikog broja organizacija koje su se na sceni pojavile u prethodnih deset godina uslovlila je i napor samih aktera da promišljaju alternativne modele institucionalnog okvira koji bi mogao da podrži izmenjenu dinamiku produkcije i dalje na periferiji interesa domi-

nantne kulturne politike. Ovakav proces podrazumeva i proces subjektivizacije nezavisne scene koja se profiliše u skladu sa prirodom rada. Neke od osnovnih karakteristika te prirode su usmerenost na kritičke umetničke prakse i teme od šireg društvenog značaja, razmatranje društvene funkcije umetnosti, borba za autonomiju produkcije u uslovima izostanka strukturalne javne podrške i uslovljenosti projektnog finansiranja, istraživanje različitih modela kolektivnog rada, interes za umrežavanje i povezivanje unutar scene (na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou), zajednička borba za demokratizaciju polja kulturne produkcije ali i za inoviranje kulturnih politika koje bi trebalo da servisiraju potrebe savremene produkcije.

Sledeća faza Magacina, odnosno dinamika daljeg delovanja, podrazumevala je i širenje borbe na druge društvene sfere i prakse koje reaguju na kontekst koji nas okružuje iz sopstvenih pozicija, a to je posebno bilo naglašeno otvorenim karakterom prostora koji je omogućio novu formu specifičnih diskurzivnih praksi. Magacin je na taj način stvorio uslove za povezivanje društvenog i kulturnog delovanja, te pokretanje pitanja od šireg značaja za zajednicu.

Naslanjajući se na ovu fazu, Magacin postaje resurs kojim upravlja zajednica u interesu svih uključenih, odnosno zajedničko dobro koje se konstituiše i gradi praksom svih njegovih korisnika. Snaga te (novonastale) scene ogleda se u izgrađe-

nom simboličkom kapitalu zajednice baziranom na zajedničkom radu, iskustvu zajedničkog učenja i deljenja znanja, saradnji i međusobnom poverenju. Opredeljenost ka demokratskim principima rada i učešću u procesima upravljanja, razvoja i transformacije centra još jedna je karakteristika koju deli veliki broj korisnika prostora. Nekoliko je osnovnih principa koji stoje u temelju promišljanja modela upravljanja i korišćenja prostorom: dostupnost, otvorenost, tolerancija, solidarnost, odgovornost, horizontalnost odlučivanja, sloboda izražavanja i posvećenost javnoj (nekomercijalnoj) funkciji prostora. Serija aktivnosti koje su pokrenute od strane korisnika, radne akcije čišćenja i sređivanja prostora, zajedničke manifestacije sa većim brojem programskih nastupa korisnika, kampanje u okviru borbi za prostor, dodatno su osnažile kapacitete zajednice koja se oko Magacina formira.

Kao eksperiment samoorganizovane institucionalizacije Magacin funkcioniše unutar logike koja stoji direktno nasuprot dominantnim institucionalnim kulturnim politikama. I dalje utemeljene na hijerarhijskim odnosima, principima izvrsnosti, autentičnosti i originalnosti, politikama uključivanja i isključivanja ili pak u komercijalnoj logici tržišne utakmice, postojeće institucije kulture nemaju adekvatan odgovor na aktuelne potrebe umetničke i kulturne produkcije. Dinamika rada, interes aktera za šire društvene i iskustvene pro-

cese, potreba za zajedničkim radom, saradnjom i simboličkom razmenom, iziskusuju i drugačije parametre i kriterijume razumevanja prirode rada u polju kulture koji ne mogu biti unapred definisani postojećim prostornim politikama. Rezultat takve vrste rada unutar kolektivnog procesa proizvodi vrednost zajedničkog dobra koja se uvek iznova konstituše novim praksama rada. Samim tim i prostorni okvir unutar kojih se aktivnosti odvijaju se kontinuirano menja i razvija dok se vlasništvo nad proizvedenom simboličkom vrednošću zajedničkog dobra deli između svih korisnika koji je svojom aktivnošću i stvaraju. Princip vlasništva manifestuje se u modelu upravljanja koji omogućava jednako učešće svim korisnicima u procesima odlučivanja o pitanjima koja se tiču prostornih politika Magacina. Ovakav autonoman model, koji se samoizvodi praksom i ne zavisi od unapred zadatih normi i kanona, bazira se prvenstveno na izgradnji i razvoju Magacina kao zajedničkog dobra i aktivnostima korisnika koje oblikuju strukturu i funkcije prostora. Zbog svih navedenih karakteristika Magacin predstavlja jedinstvenu studiju slučaja u istraživanju potencijala alternativnih institucionalnih i prostornih politika i njihovih implikacija na šire društvene procese.

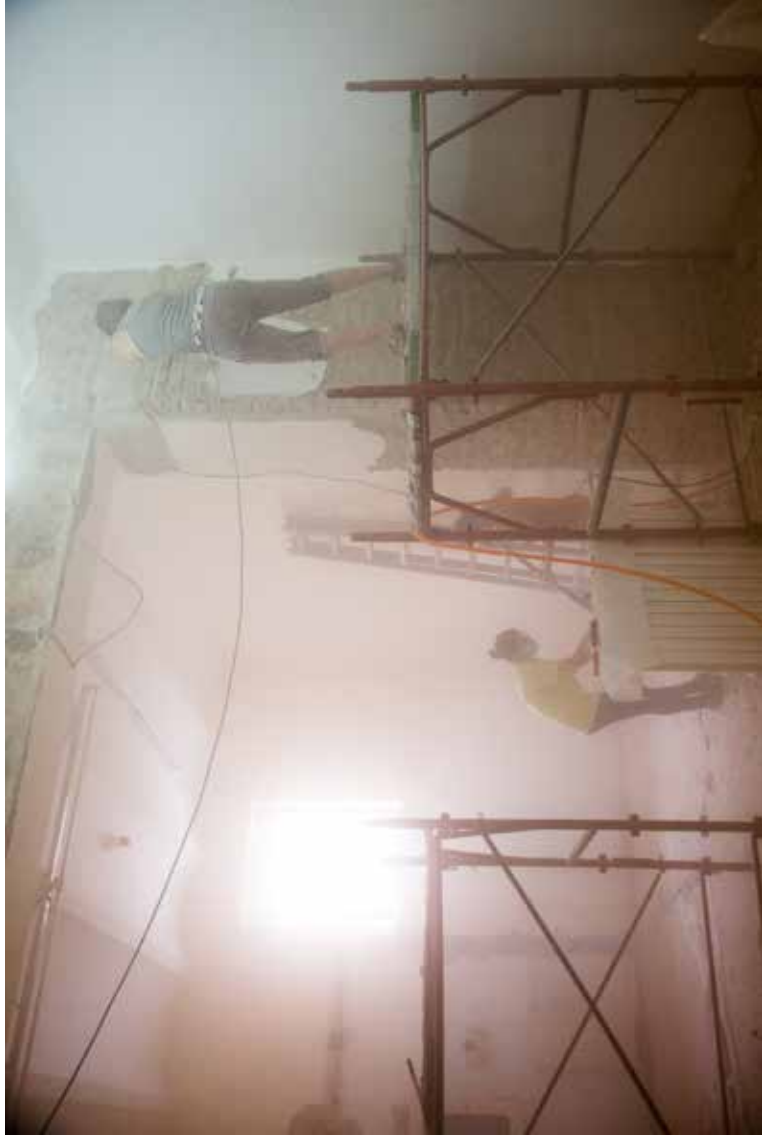
18

19

20

21

24

25

26

27

30

31

str. 16 – 17

Novoofarbana ulazna vrata MKM4

str. 18

Pripremni radovi za adaptaciju Cowork prostora

str. 19

Budući Cowork nakon rušenja zida

str. 20

Radna akcija uvođenja Cowork prostora

str. 21

Radna akcija uvođenja Cowork prostora

str. 22 – 23

Redovni mesečni sastanak Skupštine korisnika, Cowork

str. 24

Saniranje problema sa kanalizacijom u Podrumu

str. 25

Stanje u Podrumu neposredno pre sređivanja

str. 26

Podrum, neposredno posle sređivanja

str. 27

Podrum, neposredno posle sređivanja

str. 28 – 29

Prezentacija radova u nastajanju Heather Rikić,
Mala scena u Podrumu

str. 30

Radna akcija unapređenja poda u Plesnoj sali

str. 31

Radna akcija unapređenja poda u Plesnoj sali

str. 32

Radna akcija unapređenja poda u Plesnoj sali

ISTORIJAT KULTURNOG CENTRA MAGACIN

MAGACIN - JEDAN MODEL ZA SAMOORGANIZOVANI KULTURNI CENTAR

34

U junu 2007. godine u prostoru bivšeg Nolitovog skladišta otvoren je Kulturni centar Magacin u Kraljevića Marka 4–8, kao alternativni kulturni centar za pripremu i prezentaciju izložbenih, scenskih, tribinskih, filmskih, edukativnih i drugih programa nezavisne kulture. Nakon dvanaest godina njegov pravni status ostao je neregulisan zbog neispunjenih obećanja gradskih vlasti da će taj, godinama nekorišćeni prostor, u potpunosti prepustiti nezavisnoj

sceni, što su duže vreme zagovarale organizacije okupljene oko platforme Druga scena. Kao formalno-pravni administrator prostora, u ime vlasnika – Grada, određen je Dom omladine Beograda, koji je na osnovu javnog konkursa odabrao šest organizacija koje bi koristile Kulturni centar Magacin u periodu od dve godine (Stanica Servis za savremeni ples, Teorija koja hoda – TkH, nKA – nezavisna kulturna asocijacija, ProArtOrg, Rende i SEEcult.org). Ugovori sa odabranim organizacijama nikada nisu potpisani; već je na početku izostalo obećano renoviranje kancelarijskog prostora u potkrovlju, a sprečen je i pokušaj samoupravnog programskog odbora organizacija da realizuje konkurs za izbor programa srodnih udruženja za 2007.

Junu 2008. godine u pokušaju da ponovo pokrenu pitanje Kulturnog centra Magacin, organizacije koje deluju u njemu organizovale su regionalnu konferenciju „Samit nesvrstanih Centara kulture”, posvećenu nezavisnim kulturnim centrima na prostoru bivše Jugoslavije. Nakon toga, predstavnici gradskih vlasti ponovili su obećanja i najavili otvaranje novih prostora za nezavisnu kulturnu scenu, ali je pomak u tom smislu potpuno izostao. Magacin je uprkos neregulisanom pravnom statusu nastavio da funkcioniše, ali je istovremeno bio i nedostupan mnogim akterima sa scene, prostori i infrastruktura Magacina bili su u jako lošem stanju, a uloga Doma omladine vremenom je postajala potpuno nevidljiva,

dok je bilo kakva vrsta pomoći ili podrške takođe izostala.

Nekoliko godina kasnije, tačnije krajem 2014. godine, Dom omladine Beograda naložio je organizacijama u Kulturnom centru Magacin da napuste prostor. Organizacije koje su ga u tom trenutku koristile, pozvale su Asocijaciju Nezavisna kulturna scena Srbije da se uključi i pomogne u sprečavanju iseljenja. Od tada Asocijacija NKSS zastupa Magacin i zagovara status Centra kao prostora nezavisne kulture i društvenosti kroz novi model, koji je ustanovljen posle javne rasprave, a zasnovan je na principu otvorenog kalendara i deljenja resursa. Sa uvođenjem modela Otvorenog kalendara porastao je i broj korisnika, a istovremeno je počeo i rad u prostoru današnje Prakse/Radionice u podrumu na adresi Kraljevića Marka 6.

Krajem 2016. godine sprečen je još jedan pokušaj izbacivanja organizacija i zatvaranja Kulturnog centra Magacin, zahvaljujući brznoj reakciji NKSS i podršci mnogobrojnih umetnika, kulturnih radnika, javnih ličnosti i građana. Gotovo je u istom trenutku isticao ugovor kojim je Dom omladine 2013. godine bio ustupio prostor na adresi Kraljevića Marka 8, na korišćenje Gete institutu. Kako je i ovaj prostor 2007. godine u trenutku osnivanja Kulturnog centra Magacin bio njegov deo, korisnici Magacina ponovo ulaze u ovaj prostor i on počinje da funkcioniše pod nazivom Ostavinska.

Korisnici Magacina još od uvođenja modela otvorenog kalendara 2015. solidarno preuzimaju na sebe da kontinuirano brinu o prostoru, održavaju ga i unapređuju - kroz svakodnevno odgovorno korišćenje, radne akcije i uz materijalnu podršku šire zajednice.

Godine 2018. uz podršku donacije *Fund-Action*¹ platforme i zajedničkog truda korisnika Magacina 2018. izvedeni su brojni infrastrukturni radovi na unapređenju prostora Magacina. Izvedeni radovi podrazumevaju: uvođenje novog zajedničkog kancelarijskog prostora Coworking Magacin; otvaranje Podruma ispod centralnog prostora kao multifunkcionalnog prostora za programske aktivnosti i skladištenje opreme i arhivskih materijala; unapređenje Plesne sale – jedinog prostora sa plesnim podom koji je dostupan besplatno organizacijama savremene plesne scene i drugih formi izvođačkih umetnosti; renoviranu Ostavinsku; uvođenje centralnog grejanja u većem delu prostora, što je uz izvođenje radova na održavanju ostalih prostora značajno unapredilo uslove za rad i boravak, ali i doprinelo stvaranju potpuno novog lica Magacina.

1 : Participativna evropska platforma za podršku građanskom aktivizmu u oblastima od šireg društvenog značaja (www.fundaction.eu)

VREDNOSTI, PRINCIPI PROGRAMSKI PRIORITETI

38

Prostori, programi i drugi resursi Magacina dostupni su u **sljedećim oblastima delovanja:**

- savremena umetnost i kultura
- programi namenjeni razvoju i jačanju kapaciteta organizacija civilnog sektora, neformalnih grupa, pojedinaca i drugih subjekata u oblasti kulture, obrazovanja, mladih, medija, ljudskih prava, socijalnih pitanja, urbanog razvoja i životne sredine.

MAGACIN : JEDAN MODEL ZA SAMOORGANIZOVANIKULTURNI CENTAR

Navedene **oblasti delovanja moraju da se temelje na vrednostima** ljudskih sloboda i prava, društvene raznolikosti, uzajamne saradnje, solidarnosti i tolerancije, transparentnosti, međusobnom poverenju i odgovornosti.

VREDNOSTI MAGACINA

Jednakost i pravednost – Zajednica korisnika Magacina ne dozvoljava bilo kakvu diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje i iskorišćavanje.

Profesionalnost i odgovornost – Od korisnika Magacina se očekuje profesionalno i odgovorno ponašanje u realizaciji programa i drugim aktivnostima, pri čemu se pažnja posebno obraća na poštovanje kućnog reda i Modela korišćenja Magacina.

Participacija – Magacin se zalaže i poštuje načela participacije u odlučivanju, transparentnosti procedura, pravila i procesa donošenja odluka. S obzirom na skromnost resursa i termina koji stoje na raspolaganju, Magacin kreira model koji omogućuje vremensko i prostorno podeljeno korišćenje resursa, tako da maksimizuje korist svih potencijalnih korisnika. Sa tim u vezi je definisan osnovni cilj modela da omogući da svi potencijalni korisnici imaju jednake uslove korišćenja i jednake šanse učestvovanja i suodlučivanja.

Saradnja – Skupština Magacina vidi korisnike kao svoje partnere i sa svakom organizacijom nastoji da uspostavi i održava

39

odnos koji se bazira na saradnji i međusobnom poverenju. Kako bi se obezbedila horizontalna praksa dijaloga i među korisnicima i podstakla partnerska uloga svih korisnika prostora Magacina, korisnici se redovno sastaju i razmatraju načine unapređenja rada ili eventualne nepravilnosti u radu.

Dostupnost – programi koji se odvijaju u Magacinu su otvoreni za sve, besplatni i treba da budu dostupni što je moguće široj populaciji.

Finansijska transparentnost – Magacin svoje finansije vodi na transparentan i odgovoran način, i objavljuje podatke o prikupljenim i potrošenim sredstvima. Finansijski model Magacina baziran je na donacijama korisnika, prijatelja Magacina i građana. Visina donacija ne može uticati na bilo kakve privilegije i prednosti koje uključuju upravljanje, korišćenje i prisvajanje resursa Magacina.

Poštovanje lične autonomije rada i umetničkog (kulturnog) stvaralaštva – svi korisnici imaju pravo da koriste Magacin, nezavisno od svog delovanja van Magacina, dok god time ne ugrožavaju druge osobe i zajednicu Magacina u celini.

Društvena promena – Društvena promena je osnov rada Magacina, te se iz tog razloga moraju negovati programi i aktivnosti za dobrobit veće grupe ljudi i društva u celini, odnosno javno dobro nasuprot partikularnim i privatnim interesima vidimo kao osnovu promene koja je neophodna i društvu u celini.

PROGRAMSKI PRIORITETI ZA KORIŠĆENJA RESURSA U OKVIRU OTVORENOG KALENDARA

U slučajevima kada se za isti termin prijavljuje više programa, prednost se daje s obzirom na tip programa, i to prema sledećoj listi prioriteta:

1. Javni programi – događaji otvoreni za širu javnost (umetnička događanja, predavanja, javne tribine i konferencije i slično);
2. Radno-produkcijski programi u okviru kojih se priprema javni događaj – probe, umetnička istraživanja, kancelarijski rad, sastanci organizacija i timova i slično;
3. Programi namenjeni manjoj grupi korisnika (zatvoreni događaji, treninzi i drugi skupovi).

Nedozvoljena ponašanja i programi:

Diskriminacija – neposredna ili posredna lična diskriminacija koja se temelji na religiji, etničkoj ili nacionalnoj osnovi, rasi, polu, seksualnoj orijentaciji, imovinskom stanju, životnom stilu, godinama, invalidnosti, političkom opredeljenju ili zdravstvenom stanju.

Uznemiravanje – neprimereno ponašanje prema drugim članovima: fizički i verbalni napadi, zastrašivanja, stvaranje neprijatnih radnih okolnosti.

Religijski programi – resursi Magacina ne mogu se koristiti za religijske programe

i skupove u organizaciji udruženja ili drugih subjekata koje su u svojoj primarnoj orijentaciji religioznog karaktera, odnosno koji zastupaju pojedinu religiju.

Političke stranke – Magacin ne mogu koristiti ni političke stranke, kao ni bilo koja organizacija za programe koji promovišu političku stranku.

Privatizacija prostora – Magacin je zajednički resurs koji koristi velikom broju ljudi i organizacija, te je stoga nedopustiva bilo kakva privatizacija ili prisvajanje pojedinačnih ili više prostora.

Ostvarivanje profita – Svi sadržaji u Magacinu su besplatni za korisnike i publiku, stoga u Magacinu nije moguće realizovati programe koji su komercijalnog karaktera, odnosno aktivnosti i programi koji se naplaćuju.

Magacin svojim primerom ističe značaj **zajedničkog upravljanja i saradnje**, te o njemu zajednički odlučuju njegovi korisnici prema definisanoj **organizacionoj strukturi i pravilima odlučivanja**.

UPRAVLJAČKA I ORGANIZACIONA STRUKTURA

MAGACIN : JEDAN MODEL ZA SAMOORGANIZOVANIKULTURNI CENTAR

44

UPRAVNA TELA MAGACINA SU
SKUPŠTINA KORISNIKA MAGACINA I
KOORDINACIONO Telo MAGACINA

Skupština korisnika Magacina je glavno upravljačko telo Magacina i čine je svi redovni korisnici prostora. Skupština korisnika

upravlja prostorom i donosi odluke u vezi sa aktivnostima Magacina, njegovim razvojem, tekućim održavanjem, uslovima korišćenja, zajedničkim akcijama i drugim temama važnim za rad i funkcionisanje Magacina izuzev javnog zagovaranja i projektnog finansiranja o čemu se Skupština mora dogovarati sa Koordinacionim telom. Skupština redovno zaseda minimum jednom mesečno, a sastanke Skupštine zakazuje koordinator Magacina. Skupština na **redovnim mesečnim sastancima** nema kvorum već odluke donose prisutni na sastanku koji prostom većinom prisutnih mogu da odlučuju o tekućim temama u vezi sa prostorom Magacina. O strateškim temama koje uvode inovacije u rad postojećeg modela ili se tiču važnih strateških pitanja Magacina odlučuje se na Strateškom zasedanju Skupštine na kome mora biti prisutno i Koordinaciono telo (sa minimum 3 člana). Na Strateškom zasedanju Skupštine donose se odluke prostom većinom glasova prisutnih. **Strateški sastanci** se zakazuju po potrebi i moraju se najaviti minimum mesec dana unapred. O urgentnim temama koje podrazumevaju hitnu reakciju odlučuje se na Hitnim sastancima Skupštine. **Hitne sastanke** zakazuje koordinator Magacina na predlog Skupštine korisnika (sa minimumom jedne četvrtine redovnih korisnika koji podržavaju zakazivanje Hitne Skupštine) ili ga zakazuje Koordinaciono telo. Na Hitnim sastancima se ne može odlučivati o strateškim temama.

Koordinaciono telo Magacina je telo koje obezbeđuje kontinuiranu komunikaciju Skupštine korisnika Magacina i Upravnog odbora Asocijacije NKSS. Asocijacija NKSS zastupa kulturni centar Magacin, učestvuje u projektima ispred Magacina i obezbeđuje prisustvo Magacina u drugim mrežama i inicijativama zajedno sa Skupštinom redovnih korisnika, do rešavanja pravnog statusa Magacina.

Koordinaciono telo je nadležno za formiranje i koordinaciju radnih grupa koje se tiču javnog zagovaranja za status Magacina i projektnog finansiranja aktivnosti i infrastrukture Magacina.

Redovni korisnici su svi korisnici (organizacije i pojedinci) koji redovno koriste prostor, imaju direktan pristup otvorenom kalendaru, zvanično pristaju na uslove korišćenja prostora i učestvuju u radu Skupštine i održavanju prostora

Redovni korisnici nemaju preče pravo korišćenja Magacina. Svaki redovni korisnik mora imati svoj nalog na Otvorenom kalendaru i mora se služiti istim prema propisanim pravilima i smernicama, poštujući sve druge redovne korisnike i njihove programe.

Novi i povremeni korisnici mogu postati redovnim korisnicima ukoliko pokažu interes za redovnim korišćenjem prostora, ukoliko pristaju na uslove korišćenja i održavanja prostora, ukoliko deluju u skladu sa vrednostima Magacina, i ukoliko Skupština korisnika na redovnom zasedanju, nakon predstavljanja novog korisnika i njegovih/

njenih aktivnosti, nema prigovor na rad organizacije ili pojedinca koja/koji se kandiduje za redovnog korisnika.

Radne grupe formira Skupština korisnika Magacina koje se onda namenski bave pojedinačnim temama ili prostorima Magacina. Trenutno u Magacinu funkcionišu sledeće Radne grupe: Radna grupa Plesna sala, Radna grupa Ostavinska, Radna grupa Praksa, Radna grupa Cowork, Radna grupa Fond opreme. Pojedinačne radne grupe se sastaju po potrebi, bave se dodeljenim poslovima i redovno izveštavaju Skupštinu korisnika o svom radu.

OPERATIVNA TELA MAGACINA SU KOORDINATOR, TIM ZA TEHNIČKO ODRŽAVANJE, TIM ZA PRI TIM ZA FOTO DOKUMENTACIJU

Sve funkcije operativnih tela su rotirajuće, a obavljaju ih pojedinci iz redova redovnih korisnika, koji za to dobijaju finansijsku nadoknadu čiji iznos zavisi od trenutnih finansijskih kapaciteta Magacina, a o visini nadoknade odlučuje Skupština korisnika.

Koordinator je operativna funkcija koja obezbeđuje komunikaciju i podršku novim korisnicima, koordinaciju aktivnosti redovnih korisnika, koordinaciju redovnih mesečnih sastanaka Skupštine i obavlja funkciju blagajnika koji vodi tekuće finansije prostora. Koordinator se bira na redovnim me-

sečnim sastancima Skupštine korisnika.

Koordinator je rotirajuća funkcija sa mandatom od mesec dana, a bira se iz redova korisnika koji se sami prijavljuju za preuzimanje ove funkcije.

Tehničko održavanje podrazumeva planiranje i izvođenje ili koordinisanje radova na održavanju prostora (struja, voda, internet, mobilijar, oprema, brave, pregrađivanja i rušenja, ventilacija, grejanje i drugo). Ovu funkciju izvršava Tim za tehničko održavanje, koji svakog meseca delegira člana da bude Koordinator tehničkog održavanja. Članom tima može postati svaki redovni korisnik Magacina koji poseduje potrebna znanja i veštine neophodne za održavanje pomenutih tehničkih sistema Magacina.

Tim za PR odgovoran je za seriju aktivnosti koja se odnosi na ukupnu komunikaciju Magacina sa publikom. Ove aktivnosti podrazumevaju: komunikaciju putem društvenih mreža, održavanje sajta, prikupljanje materijala od korisnika potrebnih za sklapanje i slanje newsletter najave javnih događaja u prostoru Magacina, prikupljanje foto, video, audio i tekstualne dokumentacije o programima korisnika Magacina koje produkuju korisnici, koordinisanje fotografisanja javnih događaja, radnih akcija itd.

Tim za Foto dokumentaciju fotografiše značajnije događaje u Magacinu u koordinaciji sa PR timom - javne događaje, radne akcije, i obezbeđuje kontinuitet dokumentarnog fotografisanja Magacina.

50

51

52

53

56

57

58

59

60

61

62

63

str. 49

10 godina Cirkusfere, ispred ulaza u MKM4

str. 50

10 godina Cirkusfere, Ilegalni bioskop

str. 51

Radionica sa Jeanine Durning, Kondenz festival, Plesna sala

str. 52

Radna odela, Praksa/Radionica

str. 53

Mona Liza u Ostavinskoj galeriji, Ostavinska

str. 54 – 55

Karkatag kolektiv, aktivnosti u Praksa/Radionica

str. 56

1 2 3 Slavenski, izložba Aleksandra Todorovića i Stefana Jovanovića, Ostavinska

str. 57

Pripreme za redovni mesečni sastanak Skupštine korisnika, Cowork

str. 58

Proslava završnice radnih akcija i renoviranja 2018. godine, Cowork

str. 59

Projekcija kratkih filmova u sećanje na Dušana Makavejeva, Kino klub Barut, Centralni prostor

str. 60

WS New Year Drag Grandeur, Ostavinska

str. 61

Projekcija sa diskusijom filma *Coca cola kid*, Kino klub Barut, Ilegalni bioskop

str. 62

Cirkusferin Sezonzionalni *Vidoviti Kabare*, Centralni prostor

str. 63

Atmosfera ispred ulaza u Magacin tokom Kondenz festivala

str. 64

97. Beogradska Krična masa, ispred ulaza u MKM4

PROSTORNI KAPACITETI

MKM 4

Najveći deo Kulturnog centra Magacin nalazi se na adresi Kraljevića Marka 4. Sama zgrada u vlasništvu je Grada Beograda, a prethodno je bila skladišni prostor izdavačke kuće Nolit, i obuhvata prostor površine 2.000m², uključujući prizemlje, podrum i tavan. Tavanski prostor, površine 274 m² je još uvek nefunkcionalan. Prizemlje i podrum podeljeni su na sledećih 8 prostornih celina.

Centralni prostor je multifunkcionalni prostor koji se koristi za probe, treninge, predstave, performanse, izložbe, tribine, filmske projekcije itd.

Plesna sala je prostor koji raspolaže profesionalnim plesnim podom i uglavnom se koristi za plesne probe, performanse, treninge

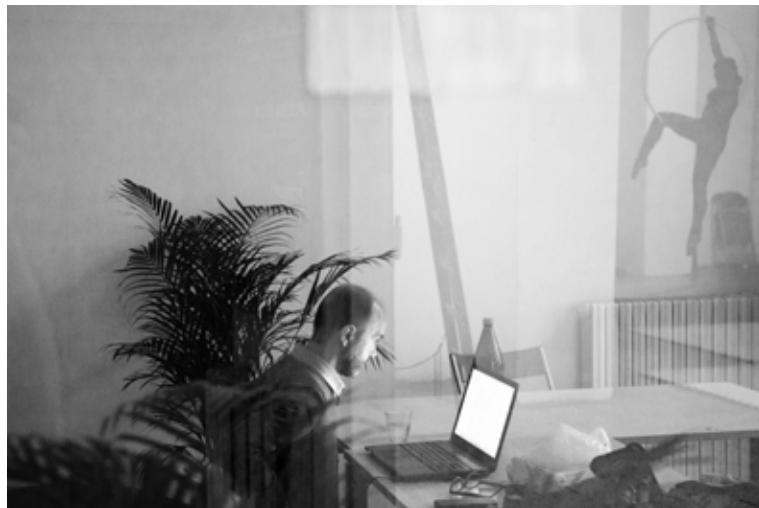
i edukaciju. U Plesnoj sali važi specifičan model korišćenja 6/12/18, odnosno korisnicima je ograničen maksimalan broj sati nedeljno za različite tipove aktivnosti i to: 6 sati za edukaciju, 12 sati za kreativne procese, a 18 sati za probe pred premijeru ili nastup.

Cowork je prostor za zajednički kancelarijski rad, ali se koristi i za sastanke, radionice, predavanja, čitaće probe. Cowork je rezervisan za redovne aktivnosti coworkera u periodu od 10h do 18h radnim danima i subotom od 10h do 13h, a van tih termina dostupan je za korišćenje svima.

Sala za sastanke je prostorija kancelarijskog tipa i koristi se za sastanke, radionice, predavanja i čitaće probe.

Ilegalni bioskop je prvi prostor Kulturnog centra Magacin koji je dobio specifičnu namenu. Uglavnom se koristi za projekcije, ali se u njemu mogu održavati i probe, izložbe i performansi.

Podrum (bez Male scene) se koristi kao

kombinovani prostor, za skladištenje materijala i opreme, ali se slobodni prostori u Podrumu mogu koristiti i za različite aktivnosti: izložbe, instalacije, performanse. U Podrumu se nalaze boksevi u kojima redovni korisnici Magacina skladište svoje stvari, rekvizite i štampani materijal, boksevi sa zajedničkom tehnikom i sirovim materijalom, zona u kojoj se skladišti magacinski mobilijar, te deo prostora u kom je instaliran improvizovani plesni pod.

Mala scena je deo podrumskog prostora u kom se nalazi improvizovani plesni pod i koristi se za teatarske i čitaće probe, kao i plesne i fizičke aktivnosti koje ne zahtevaju profesionalni plesni pod. Može se koristiti za javne nastupe.

Gluva soba je prostorija koja se nalazi u prizemlju Kulturnog centra Magacin, a koristi za odlaganje tehničke opreme i rekvizita koji se učestalo koriste. Ona ne postoji u kalendaru kao zaseban prostor i nije predviđena za izvođenje aktivnosti.

MKM 6

Na adresi Kraljevića Marka 6 nalazi se drugi podrumski prostor Kulturnog centra Magacin površine 350m². Kao i deo Kulturnog centra Magacin na adresi Kraljevića Marka 4, deo je bivšeg Nolitovog skladišta.

Praksa/Radionica je otvorena radionica opremljena univerzalnim alatima i mašinama,

podeljena po sektorima za rad sa metalom, drvetom, elektronikom, tekstilom, i sektorima za štampu i biciklizam. Zbog sigurnosti korisnika i sigurnosti alata, Praksa nije neposredno dostupna kroz otvoreni kalendar, već preko otvorenih dana od utorka do subote u terminu od 12-18h) kada su „domaćini radionice” dežurni.

Na adresi Kraljevića Marka 8 nalazi se deo prostora površine 128m², koji je prostorno delimično udaljen od ostatka Kulturnog centra Magacin. Ovaj prostor je 2007. godine bio namenjen organizacijama koje deluju u Kulturnom centru Magacin, ali ga je 2013. godine Dom omladine ustupio na korišćenje Gete institutu za realizaciju projekta "Urban inkubator". Ugovor je istekao krajem 2016. godine, kada se ko-

risnici Kulturnog centra Magacin vraćaju i u taj prostor koji nastavlja da radi pod nazivom Ostavinska.

Ostavinska se najčešće koristi za izložbe, ali programi mogu uključivati i performanse, probe, sastanke, različite govorne programe. Prostor je moguće rezervisati na najviše nedelju dana. Ukoliko se radi o izložbama, korisnici su dužni da obezbede da prostor bude otvoren najmanje 4 sata dnevno, uz preporuku da to bude termin između 17 i 21h.

Zajednicu korisnika Magacina čine brojne organizacije i pojedinci iz oblasti savremene kulture, ali i oblasti koje imaju širi društveni značaj, kao što su pitanja urbanog razvoja, životne sredine i održivog razvoja, ljudskih prava, obrazovanja, medija, i slično. Mnoge organizacije koje koriste resurse su članice Asocijacije Nezavisna kulturna scena Srbije, čija je uloga da pravno zastupa Magacin u pregovorima sa predstavnicima vlasti. Svi korisnici, bez obzira da li su deo Asocijacije ili ne, deluju i stvaraju u Magacinu zahvaljujući modelu otvorenog kalendara koji omogućava svima

nesmetani pristup i ravnopravne uslove za rad i proizvodnju programa. Redovnim korisnikom može postati svako ko ima potrebu za korišćenjem resursa, spremnost za učestvovanje u zajedničkim aktivnostima i redovnom radu Skupštine korisnika, koja je i upravljačko telo Magacina.

Zahvaljujući modelu otvorenog kalendara broj organizacija značajno je porastao u poslednjih nekoliko godina, pa tako danas uključuje više od 100 organizacija i neformalnih grupa koje koriste prostor tokom jedne godine, svakodnevno se ostvari oko 15 korišćenja prostora ili više od 4.000 na godišnjem nivou. U Magacinu se pripremaju i izvode brojni programi izvodačkih umetnosti, savremenog plesa, vizuelnih umetnosti, tribine, radionice, sastanci, rezidencije, filmske projekcije, pripreme scenografija i umetničkih radova u drvetu, metalu, tekstilu, a članovi zajednice Magacina samostalno održavaju ovaj kompleksan prostor funkcionalnim i strukturno ga unapređuju.

Zajednicu Magacina čine ljudi različitih interesovanja i motiva, okupljenih oko zajedničkog sistema vrednosti i stavova koji svojim delovanjem svakodnevno doprinose kolektivnoj borbi za zajedničko dobro. Ta borba upravo predstavlja značajan doprinos građenju alternativa i modela koji oblikuju naše okruženje u skladu sa našim potrebama, spajaju različite borbe u jednu, i ističu značaj udruživanja u kontekstu šire društvene i političke promene.

MAGACIN
:
JEDAN MODEL ZA
SAMOORGANIZOVANI KULTURNI CENTAR

IZDAVAČ
:
Asocijacija Nezavisna kulturna scena Srbije
Maršala Birjuzova 7, 11000 Beograd

UREDNIŠTVO I
AUTORI TEKSTOVA
:
Iva Čukić, Ana Dimitrijević, Lana Gunjić,
Luka Knezević Strika, Jelena Mijić, Milica Pekić,
Aleksandar Popović, Sanja Radulović

GRAFIČKO OBLIKOVANJE
:
Mane Radmanović

FOTOGRAFIJE
:
Jelena Mijić, Luka Knezević Strika,
Marko Rupena, Dragan Popović

ŠTAMPA
:
Standard 2 (Beograd)

TIRAŽ
:
500

Beograd, 2019.

NKSS

MKM

■■■ HEINRICH BÖLL STIFTUNG

www.kcmagacin.org

